VRIJDAG

6 DECEMBER

N°. 98.

1833.

SURINAAMSCHE COURANT.

Gouvernements Secretarij.

Den 4 December 1833.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, is bij resolutie van den 28sten November ll., N°. 1349/1263, tot *Justitie-Dienaar* benoemd en aangesteld: PETER ROMPEL.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

Den 4 December 1833.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de *Zetting van het Brood*, bepaald is, als volgt:

Het BROOD van 8 Cents, moet wegen 10 Oncen en ½ Lood.

En dat van 4 Cents 5 Oncen en ¼ Lood.

Wordende alzoo alle Broodbakkers gelast, zich daarna te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

Den 6 December 1833.

(45895) Alzoo JOHANNES THEODORUS LANGGUTH, in kwaliteit als Administrateur van de Plantaadjen *Arnhem* en *de Vrede*, gelegen binnen deze Kolonie, aan de rivier *Cottica*, zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal heeft geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van de Plantaadje *Arnhem* af- en op naam van de Plantaadje *de Vrede* te mogen doen overschrijven,

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich daartegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

POSTKANTOOR.

Indien er den Schrijver van zekeren Brief, hebbende het volgend adres: » Wel Edel Geb. Heer, den Heer POTHOLT VAN DORP te Berlicum," aangelegen is omtrent dezelve eenige particulariteit te vernemen, zoo wordt denzelven daartoe de gelegenheid gegeven door zich bij den ondergeteekenden bekend te maken.

De Tweede Commies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij,

A. P. TIRION.

BURGERLIJKE STAND.

Gedurende de maand *November* 1833, zijn geboren:

Van het Mannelijk geslacht 11 personen.
» » Vrouwelijk » 15 »
26.

OVERLEDEN:

Van het Mannelijk geslacht 11 personen.
» » Vrouwelijk » 16 »
Gehuwd: Geene. 27.

TE *PARAMARIBO* OVERLEDEN GEDURENDE DE MAAND *NOVEMBER* 1833.

Den 1sten, *Judith Rebecca Sarucco*, oud circa 1 maand, dochter van *Anna Frederica Albregt*.

Idem, *Hendrik Francois Rouswijk*, oud circa 12 jaren, zoon van wijlen *Lucretie van Faveren*.

Den 2den, *Wilhelmina Frederica Elisabeth van Stolkert*, oud 65 jaren en 6 maanden.

Idem, *Maria Gesina Bekker*, oud 2 maanden en 16 dagen, dochter van *Carolina Maria Cracau*.

Den 4den, *Adriaan Roetjes*, oud 40 jaren (Milit. Hosp.)

Den 5den, *Jeannette van Jacob Nahar*, bij den H. Doop genaamd *Jeannette Jacoba*, oud na gissing 42 jaren.

Idem, *Afie van J. S. Sanches*, oud 23 jaren.

Den 6den, *Jan August van van Ommeren*, oud 60 jaren.

Den 7den, Mevrouw *Anna Elisabeth de Groot*, wed. den Heer *Gerrit Gisius*, oud 45 jaren.

Den 9den, *Jacob Willem Stockelaar van Eijck*, oud 36 jaren, 5 maanden en 8 dagen.

Den 10den, den Heer *Johannes Emelius van den Ham*, oud 18 jaren en 10 maanden.

Den 12den, *Grietje van Sanches*, bij den H. Doop genaamd *Margaretha*, oud na gissing 50 jaren.

Den 13den, *Rochette van Bruijning*, oud 68 jaren.

Den 15den, *Hanna Machielse Salomons*, oud 63 jaren.

Den 16den, *Arnoldus Putto*, oud 37 jaren en 7 maanden.

Idem, *Frederik Johannes Werner*, oud 42 j. en 2 maand.

Den 17den, *George Hendrik Beenke*, oud 7 dagen, zoon van *Geertruida Maria Costerus*.

Idem, *Charlotte Adjuba van Capadose*, oud 82 jaren.

Den 18den, *Sophia Catharina*, oud 11 jaren en 4 maanden, dochter van den Heer *M. A. Thurkow*.

Idem, *Clasina Magdalena Aletta*, oud 11 maanden, dochter van den Heer Mr. *Carel Anthonij Marchant*.

Den 19den, Mevrouw *Charlotte Christiane Esther Weissenbruch*, oud 19 jaren, 1 maand en 9 dagen, huisvrouw van den Heer *Alfred Jacques Henri Berthoud*.

Den 20sten, *Theodorus Hendrik*, oud 5 weken, zoon van den Heer *Johannes Theodorus Langguth*.

Den 25sten, Mevrouw *Clara Maria Bouricius*, wed. den Heer *J. S. la Cle*, oud 85 jaren, 1 maand en 14 dagen.

Den 25sten, *Wilhelm Fritsche*, oud 55 jaren.

Den 27sten, *Johannes van Comvalius*, oud 50 jaren.

Den 29sten, *Fansje*, dochter van *Carolina van Ahrens*, oud 1 jaar en 9 maanden.

Idem, *Johanna Petronella*, oud 3 maanden en 9 dagen, dochter van wijlen *Grietje van Sanches*.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit de NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANTEN, van 19-23 October.

Uit AMSTERDAM deelt men ons het volgende voorval mede: Op de oude schans alhier (zijnde een water, dat aan de eene zijde met woonhuizen, aan de andere zijde met pakhuizen is bebouwd), zijn reeds gedurende de twee laatste weken schier elken avond schimmen te zien geweest, die door middel van brandspiegels of andere instrumenten uit eene der woonhuizen, nu eens tegen de overstaande pakhuizen, dan weder op het water werden geworpen. In het eerst waren er die zulks als spoken aanmerkten, doch spoedig hebben deskundigen de onwetenden ingelicht. Men zegt dat het werpen van deze schimbeelden, die onderscheiden gedaanten en wendingen aannemen, in verband staat met den aangekondigden verkoop van eenige der pakhuizen, welke kortelings zijn in veiling gebragt doch opgehouden.

— De NEW-YORKSCHE dagbladen behelzen berigten van Mexiko: De schooner *General Lafayette* was te New-York van Tampico aangekomen met brieven en dagbladen, loopende tot 24 Augustus.

De rust was in laatstgenoemde plaats nog niet hersteld. De Cholera rigtte verschrikkelijke verwoestingen aan zoo wel in het leger van den President als in dat der opstandelingen. Duran, de vriend van Arista, was onder die ziekte bezweken; de Generaal Neija was door dezelve aangetast geweest, doch is weder hersteld. Arista had Guanajuato ingenomen en geplunderd. De verwoestingen der Cholera verminderden dagelijks zijn leger, en de vrees voor dezelve veroorzaakte vele desertien, waaruit men dan ook opmaakte, dat Santa Anna spoedig over de opstandelingen zoude zegevieren. Zij hadden ook reeds bij St. Salvador eene nederlaag door de troepen van het Gouvernement geleden. Op den eersten dag der aankomst van Santa Anna en zijne troepen te Apasco, om de muitelingen te vervolgen, verscheen de Cholera en na vijf dagen waren van zijne 4.000 man, reeds tweeduizend gestorven of stervende.

De bijzonderheden, welke zeer omstandig opgegeven worden, zijn allerverschrikkelijkst en doen de nadere berigten met angstvallige deelneming te gemoet zien. Ook onder de troepen van Arista had zich die vreesselijke ziekte op eene ijzingwekkende wijze geopenbaard.

— In den *New-York Advertiser* leest men: « Een schip onlangs te Nieuw Orleans van Mexiko aangekomen, het berigt medebrengende, dat de Generaal Valencia den aanvoerder der insurgenten, den Generaal Palacies, geheel verslagen had en dat deszelfs leger, wapenen en bagage in de handen der overwinnaars gevallen was. Het gevecht had vijf uren lang voortgeduurd."

Gemeld dagblad, deze berigten mededeelende, maakt daarop de aanmerking dat de vrijheid der Mexikanen op het punt stond om voor altijd bestendigd te worden.

Extracten uit de LONDENSCHE Dagbladen van 16 October.

Er zijn twee stoombooten uit Lissabon te Plymouth binnen en daarmede heeft men berigten tot en met den 6den uit die stad. Deze luiden zeer gunstig voor de zaak der Koningin en beschrijven den toestand van don *Miguel* en de zijnen als nagenoeg hopeloos. Het bevestigt zich, dat de maarschalk *Bourmont* zijne dienst heeft verlaten en wel ten gevolge van een misverstand, tusschen hem en don *Miguel* ontstaan over maatregelen, die door de moeijelijke omstandigheden van den dag gevorderd werden. *Bourmont* heeft zijn ontslag gevraagd en bekomen, en vele Fransche Officieren hebben zijn voorbeeld gevolgd; doch anderen zijn bij het leger gebleven, zoo als de oversten *Louis de Bourmont*, *Rochinel* en *de la Haye*. De generaal *Macdonald* is opperbevelhebber der armee, in plaats van den generaal *Clouet*. De troepen van don *Miguel*, wier getal, als zoo zijne vijanden zeggen, niet meer dan twintig duizend man zou bedragen, dat nog dagelijks door desertie verminderde, stonden op den afstand van eene mijl van Lissabon en begonnen des nachts van den 4den een levendig vuur tegen de stad, waarin zij verscheiden bommen wierpen, doch zonder gevolg van eenig belang. Zij leggen nog werken aan tegen de linie van Lissabon en worden daarin door het geschut van die linie zoo veel mogelijk verhinderd. De magt van don *Pedro* neemt meer en meer toe door de versterking, die hij van buiten 's lands krijgt. Hij heeft zich den 29 September van de stad Obidos, beoosten Penische, meester gemaakt, waar een Fransch Officier, de heer *de la Haussaye*, voor don *Miguel* het bevel voerde. Hij maakte, zoo als men verhaalde, toebereidselen om op den 12den, zijnde zijn verjaardag, zich in het open veld te vertoonen en don *Miguel's* leger aan te tasten. Zoo zijn aanval gelukte, meende men, dat don *Miguel* eerst op Santarem zou retireren en, bijaldien hij ook daar niet staande kon blijven, vervolgens naar Abrantès zou terug trekken. Zijne laatste toevlugt zou de sterke vesting Elvas zijn, waar hij een goed garnizoen heeft. Het leger van don *Pedro* te Lissabon is 22,500 man sterk; daarenboven heeft hij te

Peniche 2000 man infanterie met eenige ruiterij en artillerie, die Obidos ingenomen hebben en nu naar Torres Vedras opgerukt zouden zijn, en in Oporto heeft hij 7000 man, zoo vrijwilligers als linietroepen. Don *Pedro* schijnt in goede verstandhouding met zijne ministers te leven en geen geldgebrek te hebben, daar en zijn zeevolk en de soldaten geregeld betaald worden.

De maarschalk *Bourmont* moet den 22 September het leger van don *Miguel* verlaten hebben en den 27sten den Taag gepasseerd zijn, zich naar Abrantes begevende, om van daar naar Spanje te gaan.

De stoomboot de *City of Waterford*, die de gravin *de Saldanha* en andere personen van het gevolg der Koningin dona *Maria* en alle de goederen en het zilverwerk van Hare Majesteit en van hare moeder, de Hertogin van Braganza, aan boord had, is bij Peniche vergaan. Gelukkig zijn de passagiers gered, doch van de goederen is niets geborgen.

De stoomvaartuigen de *Lord of the Isles* en de *George IV*, beide in dienst van don *Miguel*, zijn te Lissabon voor goeden prijs verklaard.

Don *Carlos* was den 5 October, zoo als men algemeen geloofde, te Thomar, vijf of zes uren van Lissabon, van waar hij naar Spanje moest vertrekken.

Men is niet vreemd aan het denkbeeld, dat er nog onderhandelingen plaats hebben tusschen don *Miguel* en don *Pedro*. De vrienden van dezen laatste zeggen, dat de zaak van dona *Maria* door de meerderheid der Portugezen boven die van don *Miguel* wordt verkozen: doch zij beklagen zich, dat de natie te traag is om zich voor de eene of voor den anderen met de minste geestdrift te verklaren; met andere woorden, dat zij vrij onverschillig den strijd aanziet.

— Van Bayonne schrijft men, dat de Apostolicken van Oyarson, met hunnen Pastoor en hunnen Alkade aan het hoofd, op nieuw het gezag van Don Carlos te Irun zijn komen uitroepen, en getracht hebben zich er te vestigen, doch dat El-Pastor met zijne troepen den 17 te Irun was aangekomen en de opstandelingen verjaagd had. De Pastoor is verdwenen en de Alkade heeft het land verlaten. Vele uitgewekenen zijn uit Bayonne vertrokken om zich met El-Pastor te vereenigen.

— Zie hier naar rang van ancienniteit de levensjaren van alle de Souvereinen van Europa: Karel-Jan, Koning van Zweden, 69 jaar; Willem IV, Koning van Engeland, 69 jaar; Gregorius XVI, Paus, 68 jaar; Frans I, Keizer van Oostenrijk, 66 jaar; Fredrik VI, Koning van Denemarken, 66 jaar; Fredrik Willem, Koning van Pruissen, 63 jaar; Willem, Koning der Nederlanden, 61 jaar; Lodewijk-Philips, Koning der Franschen, 60 jaar; Willem, Koning van Wurtemberg, 52 jaar; Mahmoud II, Keizer van Turkye, 48 jaar; Lodewijk, Koning van Beijeren, 47 jaar; Vorst Leopold, van Saxen Coburg, 42 jaar; Nicolaas, Keizer van Rusland, 37 jaar; Karel Albert, Koning van Sardinie, 35 jaar; Ferdinand II, Koning van Sicilie, 57 jaar; Donna Maria, Koningin van Portugal, 14 jaar; Maria Isabella Louise, Koningin van Spanje, 3 jaar.

Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Uit Praag wordt met veel ophef gewag gemaakt van een kunstwerk, door een beambte der bibliotheek dier stad vervaardigd en waaraan deze 7 jaren met ongeloofelijken ijver en geduld heeft gearbeid. Dit kunstwerk bestaat uit eene van karton bewerkte afbeelding der stad Praag, welke zoo naauwkeurig is, dat men niet alleen alle de straten tot zelfs den kleinsten hoek van dezelve ziet, maar ook ieder huis op zich zelf met de uiterlijke kenteekenen, naar evenredigheid van elks hoogte en lengte, met het getal vensters, ornamenten enz. met de meeste zorgvuldigheid afgebeeld is. Er is niet één tuin of plaats, zelfs niet een enkele schoorsteen vergeten. Intusschen moge men het geduld van den werkman bewonderen, maar veel meer dan als ijdele tijdverspilling mogen dergelijke beuzelachtige kunstoefeningen niet geschat worden.

FRANKRIJK. — Hoezeer de zoogenaamde automaten meer tot vermaak der aanschouwers, dan tot eenig werkelijk nuttig einde strekken, zoo geeft echter de meerdere volmaaktheid, waarmede zij vervaardigd worden, een blijk van den trap van volkomenheid, waartoe de werktuigkunde zich verheven heeft, als steunende de automaten op werktuigkundige beginselen. Uit dien hoofde verdient vermelding, het werk van den heer STEVENARD, horologiemaker te *Boulogne-sur-mer*, die onlangs een der merkwaardigste automaten vervaardigd heeft, welke men tot hiertoe heeft gezien. Op een grondstuk van palixanderhout, met allerlei snijwerk versierd, rust een zeer rijk versierd, ofschoon eenvoudig bewerkt voetstel van matverzilverd brons, op welks vlak de in het Turksch gekleede automaat, zijnde ongeveer 6 duim hoog, op een sopha zit. Voor hem staat een kunstig versierde tafel van verguld brons, en aan zijne regterzijde een guéridon, waarop drie bekers liggen, benevens eene soort van holle trommel, van grooteren omvang dan de bekers. Tot opening der vertooning speelt het kunstwerk eene ouverture, waarvoor men kiezen kan die van *Mozes*, *Tankred* of de *Barbier van Sevilla*. Naauwlijks is deze geëindigd, of de automaat staat op en groet de toeschouwers driemaal, zoo als goochelaars gewoon zijn te doen. Hierop neemt hij twee der bekers en voert nu de bekende bekerkunstjes uit met drie zilveren balletjes, welke hij achtervolgens onder de beide bekers brengt en eindelijk onder één beker, die op het midden van de tafel staat vereenigd. Dan zet hij de bekers op hunne plaats en nu komt de trommel te voorschijn, op welke hij driemaal slaat, waarop uit dezelve zich eene kleine danseres verheft, die voor op de tafel een dans uitvoert, onder begeleiding der muzijk van het kunstwerk. Als de dans geëindigd is, verdwijnt de danseres weder op eene bijzondere wijze in de trommel. De automaat, die gedurende den dans niet ophoudt, door bewegingen van zijn hoofd en geheele ligchaam zijne goedkeuring uit te drukken, neemt nu den vierden beker, welken hij tot hiertoe onaangeroerd liet, plaatst dien op het midden van de tafel en ligt denzelve op, om een zilveren ei te laten zien. Een nieuw wonder verrascht nu de toeschouwers; uit dit ei kruipt een fraaije bontkleurige vogel te voorschijn, welke door alle teekenen, waarmede vogels dit gewoon zijn, zijne vreugde te kennen geeft over zijne bevrijding en een liedje zingt. De automaat bedekt dan de vogel weder en alles verdwijnt; hij zet de bekers langzaam weder op hunne plaats, groet de toeschouwers driemaal en gaat weder zitten. Een tweede muzijkstuk sluit de voorstelling. Dit kunststuk, waaraan de vervaardiger 5 jaren gewerkt heeft, is verkocht voor 300,000 fr.

Edictale Citatie.

(43873) Uit krachte van acte tweede default, met admissie tot eene derde daging, bij Edicte *ad valvas curiæ*, verleend door het Geregtshof te *Suriname*, in dato 15 November 1833, aan HENDRIK ADOLPH BUHK en LAMBERTUS THIJM, in qualiteit als vermits het desistement van GEORGE CHRISTIAAN BENJAMIN WEISSENBRUCH, thans beheerende den Boedel en Nalatenschap van wijlen OLTMAN EIJLERS, impetranten van appointement van Edictale Citatie en Eischers ter eenre.

Zoo worden door mij Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, voor de derde maal bij openbare Edicte *ad valvas curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvare bij dezen, alle zoo bekende als onbekende binnenlandsche Crediteuren van den Boedel wijlen voornoemde OLTMAN EIJLERS, alsmede allen en een iegelijk die, uit welken hoofde ook, zoude vermeenen op die Boedel eenige actie of pretentie te hebben, geimpetreerden en gedaagden.

Omme te compareren ter geprivilegeerde rolle van het Geregtshof te *Suriname*, welke gehouden zal worden op den 13den December 1833, des morgens de klokke *acht* uren, ten einde aldaar de impetranten qq. te zien dienen van acte tweede default en admissie tot eene derde daging, en wijders in dezen voort te procederen, als naar stijle en practijk.

En opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd als naar stijle aan *Paramaribo*, dezen 5den December 1833.

N. L. BRAAM,
Exploicteur.

ADVERTENTIËN.

(39868) *TRANSPORTEN.*

Den 27sten November 1833. UNICO WILKENS, privé en qq., aan Dl. Jb. LOTH, van het Huis en Erf, aan de *Waterkant*, bekend onder Lr. A. No. 73.

Den 28sten. JACOT van IM THURN, aan W. A. F. N. DE L'ISLE, van een Huis en Erf, gelegen alhier aan de *Pontewerfstraat*, bekend onder Lr. D. No. 241.

Den 30sten. Exploicteur bij het Geregtshof, aan J. B. LOUZADA Mz., van het Huis en Erf, gelegen aan de *Saramaccastraat*, bekend onder Lr. D. No. 521, aangekomen hebbende de minderjarige Kinderen van TROMP, weduwe EVERT SOESMAN.

Den 3den December. J. G. DE RANDAMIE, aan J. G. W. BANFEER, van het Huis en Erf, aan de *Hofstraat*, bekend onder Lr. D. No. 743b.

Den 4den. ANNA CATHARINA GEIJER, eerder Wed. CARL LUDWICH WEISSENBRUCH, thans hertrouwd met DIDRICH JANSEN EIJKEN SLUITERS, aan ALFRED JACQUES HENRI BERTHOUD, als Erfgenaam van nu wijlen zijne Echtgenoote CHARLOTTE CHRISTIANA ESTHER WEISSENBRUCH, van de volgende aandeelen in de na te noemen Effecten, als van:

Een *vierde* gedeelte in de Suiker-Plantaadje *Ornamibo*, gelegen aan de *Para Kreek*.

Een *vierde* gedeelte in de Koffij- en Kakao-Plantaadje *Geijers Vlijt*, aan de rivier *Suriname*.

Een *vierde* gedeelte in de Koffij-Plantaadje *Killenstein*, aan de rivier *beneden Commewijne*.

Een *vierde* gedeelte in den Houtgrond *la Prosperité*, aan de *Courripina kreek*.

Een *vierde* in een *zesde* gedeelte in de Suiker-Plantaadje *Livorno*, aan de rivier *Suriname*.

Een *vierde* in een *zesde* gedeelte in de verlatene Plantaadje *Schoonauwen*, aan de *Perica Kreek*.

Een *vierde* gedeelte in een Erf te *Paramaribo*, aan de *Watermolenstraat*, Lr. B. No. 16.

Idem. C. J. WOLFF JULIAANS, aan J. J. DE FRIDERICI Jr., van $^2/_3$ aandeelen in de Plantaadje *Kaaraacibo*, gelegen in de *Motkreek*.

Idem. N. G. VLIER qq., wed. J. C. MULLER, geb. VAN OMMEREN, aan denzelven van $^1/_{40}$ aandeelen, in gezegde Plantaadje.

Idem. S. B. KLEINE qq., Mr. J. H. DE FRIDERICI, aan denzelven, van $^3/_{40}$ aandeelen, in voormelde Plantaadje.

Idem. J. P. TAFARES, aan dezelven, van $^{11}/_{30}$ aandeel in dezelve Plantaadje.

HIJPOTHEEK.

Den 29sten November 1833. de Weduwe J. C. DE BARRIOS, gebore MESQUITA, *Eerste Hijpotheek*, ten behoeve H. GOUDMAN, te vestigen op het Huis en Erf, aan de *Joden Breedestraat*, Lr. D. No. 12, en *vier* koppen Slaven, met namen: MINA, BEBE, NANETTA en PRINCESSE. 2.

Paramaribo, 5 *December* 1833.

WENTHOLT,
Adj. Griffier.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 1sten, het Schip *Edams Welvaren*, Kapt. H. ROLF, van Amsterdam.

Den 5den, aan Braamspunt: een Brik onder Nederlandsche Vlag.

Ter Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS.